

Vuosikertomus 2023

Syömishäiriöliitto – SYLI

Sisällys

1.	Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2023.....	2
2.	Syömishäiriöliitto vuonna 2023.....	6
3.	Tukipalvelut.....	8
3.1.	Valtakunnalliset tukipalvelut.....	8
3.2.	Alueelliset tukipalvelut.....	10
4.	Vapaaehtoisten tukeminen.....	11
4.1.	Tuki valtakunnallisen toiminnan vapaaehtoisille.....	12
4.2.	Tuki alueellisen toiminnan vapaaehtoisille.....	13
5.	Jäsenyhdistykset.....	13
5.1.	Jäsenyhdistysten tarjoama vertaistuki.....	14
5.2.	Jäsenyhdistyksille tarjottu tuki.....	14
6.	Kansalaisvaikuttamisen kehittäminen.....	15
7.	Viestintä.....	17
7.1.	Viestinnän kehittäminen.....	17
7.2.	Verkkosivut.....	17
7.3.	Uutiskirje ammattilaisille.....	18
7.4.	Sosiaalinen media.....	18
7.5.	Somelähettiläät viestinnän tukena.....	19
7.6.	Viestinnän kampanjat.....	20
7.7.	Medianäkyvyys ja haastattelut.....	20
7.8.	Esitteet, oppaat ja materiaalit.....	20
8.	Vaikuttaminen.....	21
8.1.	Valtakunnallinen vaikuttaminen.....	21
8.2.	Alueellinen verkostotyö ja vaikuttaminen.....	23
9.	Ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttaminen ja kohtaaminen.....	24
9.1.	Valtakunnalliset koulutukset ja kohtaamiset.....	24
9.2.	Alueelliset koulutukset ja kohtaamiset.....	26
10.	Henkilöstö.....	26
11.	Hallinto.....	27
12.	Talous.....	28
12.1.	Tuotot.....	28
12.2.	Kulut.....	29
12.3.	Tilikauden tulos ja oma pääoma.....	29

1. Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2023

År 2023 ur ordförandens synvinkel

Ätstörningsförbundet årsmöte innebär för min del denna gång avslutet på en episod i livet. I fem års tid, ett år som styrelsemedlem och därefter fyra som ordförande, har jag haft möjligheten att vara med om att leda verksamheten i en av Finlands viktigaste förbund.

Samtidigt som det är skönt att kliva av och göra utrymme för något nytt finns det också en gnutta vemod med i känslopaletten. Den mest framträdande känslan är ändå stolthet. Under mina år som ordförande har vi inom förbundet både utvecklats som organisation och klarat av att skapa nya verksamheter för att ännu bättre kunna stöda de som på sätt eller annat drabbats av ätstörningar. Vi har också visat att vi är en organisation som klarar av utmaningar och oförutsedda händelser.

Starten på min ordförande period sammanföll med den första pandemivåren. Förbundet var tvunget att förändra sin operativa verksamhet och inom styrelsen fick vi arbeta med att klara av att fungera smidigt och effektivt utan att ha möjlighet att träffas och lära känna varandra.

Förutom att jag som person tycker om att träffa människor, så anser jag att det är viktigt att man inom en styrelse, i en verksamhet med ett viktigt och stort ansvar, tar sig tid att lära känna varandra. Ju tryggare vi är med varandra, desto bättre beslut kommer vi att fatta. Jag måste erkänna att det var ganska nervöst att leda det första mötet som ordförande, på distans, på finska och med människor jag inte kände. Tusen tack till alla nuvarande och tidigare styrelsemedlemmar som jag haft nöjet att lära känna och fått samarbeta med.

Förbundets arbete styrs av en strategi. Under mina två perioder som ordförande har vi fokuserat på att utveckla organisationen och våra arbetssätt. Vi har värnat om att alla som drabbats av en ätstörning ska få hjälp och stöd. Därtill har vi fokuserat på att kunskapen om ätstörningar överlag ska bli bättre, men i synnerhet att beslutsfattare och andra nyckelpersoner ska förstå vad en ätstörning är och vilka utmaningar dessa innebär.

Förbundet har vuxit och vi har kunnat rekrytera personal till ny verksamhet i norra Finland, till stöd för närstående och till vår nätbaserade verksamhet.

Mitt arbete som ordförande har egentligen varit ganska lätt. Det här är tack vare alla anställda inom organisationen och framförallt då verksamhetsledare Kirsi. Vårt samarbete har fungerat ypperligt och alla möten har varit väl förberedda. Tack till alla anställda för det viktiga arbete ni gör.

Det finns en hel del mörka moln på himlen, men när jag nu lämnar förbundets styrelse är det ändå med tillförsikt. Redan på basen av kandidaturerna vet jag att kommande styrelse kommer att bestå av kompetenta personer och ledas av en bra ordförande.

Förbundets nya strategi kommer att föra verksamheten vidare mot samhället och förebyggande av ätstörningar. Vi behöver ett samhälle där var och en kan ha, eller uppnå, en fungerande relation till mat, vikt och kropp och därigenom vara fri att förverkliga sig själv och sina förmågor. Här är ätstörningsförbundets utmaning och målsättning för kommande år!

*Rasmus Isomaa, ordförande
Ätstörningsförbundet*

Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2023

Syömishäiriöliiton vuosikokous merkitsee osaltani erään aikakauden loppua elämässä. Olen saanut viiden vuoden ajan, joista ensimmäisen toimin hallituksessa ja seuraavat neljä vuotta puheenjohtajana, olla mukana johtamassa toimintaa yhdessä Suomen tärkeimmässä järjestössä.

Vaikka tuntuu hyvältä siirtyä syrjään ja tehdä tilaa jollekin uudelle, on mukana myös ripaus haikeutta. Päällimmäisenä tunteena on kuitenkin ylpeys. Puheenjohtajuuteni aikana olemme liittona sekä kehittyneet organisaationa että onnistuneet luomaan uutta toimintaa tukeaksemme yhä paremmin heitä, joita syömishäiriöt koskettavat. Olemme näyttäneet, että kykenemme organisaationa selviämään haasteista ja odottamattomista tapahtumista.

Puheenjohtajakauteni alku ajoittui ensimmäiseen koronakevääseen. Liiton piti nopeasti muuttaa toimintatapojaan, ja hallituksessa meidän piti opetella toimimaan sujuvasti ja tehokkaasti ilman mahdollisuutta tavata kasvokkain ja oppia tuntemaan toisiamme.

Sen lisäksi, että henkilökohtaisesti pidän ihmisten tapaamisesta, ajattelen, että hallituksessa, joka on vastuussa tärkeästä ja laajasta toiminnasta, on oleellista käyttää aikaa tutustumiseen. Mitä paremmin olemme turvassa toinen toistemme kanssa, sen parempia päätöksiä teemme. Tunnustettakoon, että olin melko hermostunut johtaessani ensimmäistä kokousta puheenjohtajana - etänä, suomeksi ja ihmisten kanssa, joita en tuntenut. Kiitos kaikille nykyisille ja sen aikaisille hallituksen jäsenille, joihin olen saanut tutustua ja joiden kanssa olen saanut työskennellä.

Liiton toimintaa ohjaa strategia. Kahden puheenjohtajakauteni aikana olemme keskittyneet kehittämään organisaatiota ja työskentelytapojamme. Olemme tehneet töitä sen puolesta, että kaikki syömishäiriöön sairastuneet saisivat apua ja tukea. Lisäksi olemme keskittyneet ylipäätään tiedon lisäämiseen syömishäiriöistä. Erityisesti olemme keskittyneet lisäämään tietoa päättäjien ja muiden avainhenkilöiden keskuudessa, jotta he ymmärtäisivät, mikä syömishäiriö on ja mitä haasteita se tuo mukanaan. Liitto on kasvanut, ja olemme pystyneet rekrytoimaan työntekijöitä uusiin toimintoihin Pohjois-Suomeen sekä kehittämään verkkotukeamme.

Työni puheenjohtajana on ollut jokseenkin helppoa. Kiitos siitä kuuluu kaikille liiton työntekijöille ja ennen kaikkia toiminnanjohtaja Kirsille. Yhteistyömme on toiminut erinomaisesti, ja kaikki kokoukset ovat olleet hyvin valmisteltuja. Kiitos kaikille työntekijöille tekemästänne tärkeästä työstä.

Vaikka taivaalla on koko joukko tummia pilviä, jätän liiton hallituksen kuitenkin luottavaisin mielin. Jo tulevien puheenjohtaja- ja hallitusehdokkaiden perusteella tiedän, että uusi hallitus tulee koostumaan pätevistä henkilöistä ja saamaan hyvän puheenjohtajan.

Liiton uusi strategia vie toimintaa eteenpäin yhteiskunnalliselle ja syömishäiriöiden ennaltaehkäisyn tasolle. Tarvitsemme sellaisen yhteiskunnan, jossa jokaisella on tai on mahdollista olla oikeus toimivaan ruoka-, paino- ja kehosuhteeseen, ja jossa jokaisella on oikeus toteuttaa itseään ja käyttää kykyjään. Olkoon nämä Syömishäiriöliiton tulevien vuosien haasteina ja tavoitteina!

Rasmus Isomaa, puheenjohtaja
Syömishäiriöliitto

2. Syömishäiriöliitto vuonna 2023

Syömishäiriöliitolla on takana onnistunut ja aktiivinen toiminnan vuosi. Vuosi 2023 aloitettiin Syömishäiriöpäivillä 31.1.-1.2.2023 Tampere-talolla ja verkossa. Päivät kokosivat yli 300 ammattilaista syömishäiriöiden ja niihin liittyvien ilmiöiden äärelle oppimaan uutta.

Edellisen vuoden aikana pohjustettu aluetyön uudistus valmistui tammikuussa. Aluetyön uudistuksen yhteydessä SYLI-keskus nimistä luovuttiin. Kaikki liiton toiminta rakentuu jatkossa Syömishäiriöliitto-nimen alle. Aluetyön uudistuksen keskiössä oli toiminnan laajentaminen yhdelle paikkakunnalle keskittyvästä intensiivisestä toiminnasta kohti alueellisuutta. Uudistuksen tarkoituksena on, että yhä useampi saa tukea ja tietoa riippumatta omasta maantieteellisestä sijainnistaan. Uudistuksen yhteydessä alueilla työskentelevien työntekijöiden nimikkeet ja toimenkuvat muutettiin aluekoordinaattoreiksi.

STEAn kanssa käytiin lisäksi neuvotteluja aluetyön kolmen identtisen kohdennetun toiminta-avustuksen yhdistämiseksi yhdeksi avustuskohteeksi, ja vuoden 2024 avustushakuun jätettiin syyskuussa sisälle yksi iso kuuden työntekijän kohdennettu toiminta-avustushakemus.

Alkuvuoteen sijoittui uuden strategian valmistelu vuosille 2024-2027. Strategiaa valmisteltiin yhdessä strategiakumppani Radical Soulin kanssa sekä työntekijöitä, liiton hallitusta ja jäsenyhdistyksiä osallistaen.

Syömishäiriöliitto teki vahvaa eduskuntavaalivaikuttamista ja viesti aktiivisesti eduskuntavaalitavoitteistaan eri puolueille. Liitolle tärkeistä vaaliteemoista keskusteltiin myös Syömishäiriöliiton kaikkien aikojen ensimmäisessä eduskuntavaalipaneelissa helmikuussa.

Tarpeellinen liiton verkkosivujen uudistaminen aloitettiin toukokuussa, kun vuosikokous teki päätöksen palveluntarjoajasta. Syyskausi keskityttiin viestinnässä verkkosivu-uudistuksen lisäksi viestinnän kokonaisuudistamiseen Noon Kollektiivin sparrauksen avulla.

Joulukuussa saatiin hyviä uutisia läheisten päättyvään hankkeeseen liittyen. STEA esitti kohdennettua toiminta-avustusta Syömishäiriöliitossa tehtävälle läheistyölle, ja läheistyö jatkuu tulevaisuudessa pysyvänä toimintana.

Syömishäiriöoireilu on Syömishäiriöliiton kokemuksen mukaan edelleen kasvussa. Tätä tukee mm. kouluterveyskysely 2023 tulokset. SCOFF-syömishäiriöseula oli osana kouluterveyskyselyä nyt toista kertaa. SCOFF:n mukaan syömishäiriöön viittaavia oireita on

joka viidennellä (20,2 %) kouluterveyskyselyyn vastanneella nuorella. Lisäksi useampi kuin joka kolmas (38,1 %) kouluterveyskyselyyn vastannut nuori ei koe painoan sopivaksi.

Syömishäiriöliiton palvelut ovat pystyneet vastaamaan melko hyvin lisääntyneeseen oireiluun mutta myös vaikuttamaan rakenteisiin ja puheeseen, jotka altistavat syömishäiriöoireilulle suomalaisessa yhteiskunnassa.

Syömishäiriöliitto ja sen neljä jäsenyhdistystä tarjosivat toimintavuoden aikana monipuolisesti tukea ja tietoa syömishäiriöön sairastuneille, eri tavoin syömisellä oireileville ja heidän läheisilleen.

Tietoa ja tukea tarjottiin laajalti erilaisten koulutusten, puheenvuorojen, alustusten ja konsultaatioiden muodossa myös syömishäiriötä hoitaville tai heitä työssään kohtaaville ammattilaisille sekä eri alojen opiskelijoille.

Syömishäiriötä sairastavien läheisille suunnattu kolmivuotinen kehittämishanke toimi viimeisen kokonaisen toimintavuotensa tarjoten ja kehittäen monipuolista tukea läheisille.

Syömishäiriöliitto ylläpiti puhetta syömishäiriösensitiivisyydestä ja sai vakiinnutettua termiä myös laajempaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Syömishäiriösensitiivisyydellä tarkoitetaan erityisesti syömiseen, liikkumiseen ja kehon kokoon liittyvää puhe- ja toimintatapaa, joka ei normalisoi syömishäiriöoireilua tai kannusta siihen. Syömishäiriösensitiivisyys on turvallista kaikille – syömishäiriöstatuksesta riippumatta.

Suomalaisen väestötutkimuksen mukaan yksi kymmenestä suomalaisesta on sairastanut jonkin syömishäiriön varhaisaikuisuuteen mennessä. Heistä vain joka kolmas tunnistetaan terveydenhuollossa ja joka neljäs saa kohdennettua hoitoa syömishäiriöönsä. Suurin osa syömishäiriöön sairastuneista kohdataankin jossain muualla kuin syömishäiriövastaanotoilla.

Syömishäiriö koskettaa tavalla tai toisella suurinta osaa ihmisistä. Siksi syömishäiriösensitiivisyyden vakiinnuttamiselle osaksi ihmiskohtaamisten toimintatapoja ja terveyden edistämistä on vankat perusteet.

Kirsi Broström, toiminnanjohtaja
Syömishäiriöliitto

3. Tukipalvelut

3.1. Valtakunnalliset tukipalvelut

Tukipuhelin

Tukipuhelin on matalan kynnyksen valtakunnallinen tukipalvelu, josta saa yksilöllistä tukea ja ohjausta erilaisissa syömishäiriöön ja oireiluun liittyvissä asioissa.

Tukipuhelin päivysti tammikuusta toukokuuhun maanantaisin klo 9-15, keskiviikkoisin klo 9-13 ja torstaisin vuoroviikoin klo 15-17 tai 18-20. Kesä-heinäkuussa tukipuhelin päivysti maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 9-15. Elokuusta alkaen tukipuhelimen päivystysajat vakiintuivat seuraavasti: ma klo 9-15, ke 15-17 ja to klo 11-15. Tukipuhelimeen vastasivat liiton työntekijät.

Päivystyspäiviä oli vuoden aikana 146, joiden aikana vastattiin 384 puheluun (2022: 223 puhelua).

Läheisten luuri

Läheisille suunnattu oma tukipuhelin, Läheisten Luuri, päivysti viikoittain. Läheisten Luurissa saa matalalla kynnyksellä tukea silloin kun huoli läheisestä ihmisestä herää tai oma jaksaminen huolettaa.

Päivystyspäiviä oli vuoden aikana 45 ja puheluihin vastattiin 130 kertaa. Läheisten luuri päivysti joka tiistai kuusi tuntia kerrallaan.

Yksilötuki läheisille

Syömishäiriötä sairastavien läheisillä oli mahdollisuus 1-3 kahdenkeskiseen etätapaamiseen läheistyöntekijän kanssa. Tapaamisissa voitiin keskustella läheisiä mietityttävistä kysymyksistä ja tukea läheisen omaa jaksamista sairastuneen rinnalla.

Tapaamisia toteutui vuoden aikana 66 ja niillä tavoitettiin 40 eri henkilöä.

Ryhmävierailut

Syömishäiriöliiton läheistyöntekijä teki jalkautuvia vierailuja Tampereelle ja Seinäjoelle läheistenryhmiin. Nämä vierailut tavoittivat 5 läheistä.

Sosiaalisen median avunpyynnöt

Syömishäiriöliitolla on aktiiviset sosiaalisen median kanavat Instagramissa, Facebookissa ja TikTokissa ja Discordissa. Näiden kanavien kautta tulee säännöllisesti myös yksilöllistä avuntarvetta koskevia viestejä, joihin pyritään reagoimaan kulloisenkin avuntarpeen mukaan. Pääasiassa sosiaalisen median viesteissä tehtävä tukityö on palveluohjausta ja

tukea keskeisimpiin yhteydenottajaa mietityttäviin kysymyksiin. Vuoden 2023 aikana vastattiin 72 avunpyyntöön.

SYLI-chat

SYLI-chat on koulutettujen vapaaehtoisten ohjaama ryhmämuotoinen vertais-chat. Chat tarjoaa matalan kynnyksen anonyymien yhteydenottokanavan ja mahdollisuuden vertaistukeen asuinpaikasta riippumatta. Chattiä ohjataan aina pareittain. Helmikuussa 2023 SYLI-chatin toimintakäytäntöjä muutettiin niin, että vapaaehtoisille tarjottu työntekijän toteuttama takapäivystys purettiin ja korvattiin ohjaavan työntekijän toteuttamalla chat-ohjauksen purkukäytännöllä.

Vuonna 2023 SYLI-chat kokoontui kahdesti viikossa yht. 95 kertaa (2022: 91) ja osallistujia oli 513 (2022: 556). Ohjaajina toimivia vapaaehtoisia oli aktiivisesti mukana vuoden aikana 9-12.

Discord-palvelin

Syömishäiriöliiton Discord palvelinta ja siellä tarjottavia palveluita kehitettiin vuoden aikana. Lokakuussa koulutettiin kaksi moderaattori-vapaaehtoista toimimaan Discordin avoimilla keskustelukanavilla. Vuoden 2023 lopussa palvelimelle oli liittynyt 476 jäsentä (2022: 60 jäsentä).

Discord-palvelimella tarjottiin työntekijävetoisia teema-chatteja (6 kertaa, 6 osallistujaa) ja etäkahvihetkiä (9 kertaa, 18 osallistujaa). Lisäksi alustalla järjestettiin alueellisia vertaistukiryhmiä ja ruotsinkielinen vertaistukiryhmä yhteistyössä Etelän-SYLI ry:n kanssa. Toukokuusta alkaen palvelimella on ylläpidetty avoimia vertaistuellisia keskustelukanavia vapaalle keskustelulle. Kesällä Lounais-Suomen – SYLI ry tarjosi verkkotukea Syömishäiriöliiton discord-palvelimella.

Vapaaehtoisille on luotu omia yhteisöllisiä keskustelualueita discord-palvelimelle. Vapaaehtoisten keskustelualueissa on omat alueensa kaikille vapaaehtoisille, chat-ohjaajille, somelähettäjille ja vapaaehtoisraadille. Nämä keskustelualueet ovat muilta palvelimen käyttäjiltä suljettuja.

Muu verkkotuki

Läheisten valtakunnallinen etäryhmä kokoontui vuoden aikana 14 kertaa ja se tavoitti yhteensä 84 kävijää. Ryhmää ohjasi läheistyöntekijä yhdessä vertaisohjaajan kanssa.

Muuta valtakunnallista verkkotukea läheisille järjestettiin mindfulnessin, Arfid-läheisten vertaistukiryhmän, ensitietoryhmän ja erilaisten chatvierailuiden muodossa. Mindfulness-hetkiä oli 4 ja niissä käytiin yhteensä 32 kertaa. Arfid-läheisten vertaistukiryhmä tapasi 3

kertaa ja siinä käytiin 10 kertaa, ensitietoryhmän 3 tapaamiskertaa tavoitti yhteensä 63 kävijää.

Läheisten toiminnassa chatvierailuja tehtiin FinFami ry:n ja Etelän-SYLI ry:n chatteihin. Näiden vierailuiden kautta tavoitettiin vain 1 osallistujaa. Syömishäiriöliitto teki yhteistyötä Sekasin-chatin ryhmächatin kanssa tekemällä vierailun älä laihduta-teemaisessa ryhmächatissa. Ryhmächat tavoitti 16 osallistujaa. Sekasin gaming discord-palvelimelle tehtiin asiantuntijavierailuita vuoden aikana 6, joissa tavoitettiin yhteensä 69 kävijää.

Webinaarit

Järjestettiin seuraavat verkkoluennot, jotka myös tallennettiin liiton YouTube-kanavalle:

- “Kun puoliso sairastaa syömishäiriötä” yhteistyössä Parisuhdekeskus Katajan kanssa. Verkkoluennolle osallistui 16 henkilöä ja tallennetta on katsottu 160 kertaa.
- “Läheisen oma keho-, ruoka-, ja liikuntasuhde”, puhujana Syömishäiriöliiton asiantuntija Katri Mikkilä. Luennolle osallistui 12 henkilöä ja tallennetta on katsottu 40 kertaa.

3.2. Alueelliset tukipalvelut

Alueilla tarjottiin sekä ammatillisesti ohjattua että vertaisohjaajien toteuttamaa, syömishäiriöiden erityispiirteet huomioivaa matalan kynnyksen tukea ja toimintaa syömishäiriötä sairastaville, oireileville ja läheisille.

Ammatillisesti ohjattu tuki

Matalan kynnyksen toiminta koostui avoimista kahvihetkestä, aamu- ja välipalajahetkestä sekä erilaisista avoimista ja suljetuista teemaryhmistä, joita tukityöstä vastaavat aluekoordinaattorit toteuttivat yksin tai yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa. Toimintaa toteutettiin sekä kasvokkain että etä- tai hybriditoteutuksella. Matalan kynnyksen toimintaa täydennettiin yhteistyöllä muiden toimijoiden kanssa.

Ammatillisesti ohjattua matalan kynnyksen kasvokkaista toimintaa järjestettiin alueen toimitiloissa Tampereella, Kuopiossa ja Oulussa. Pohjois-Suomen aluekoordinaattori vastasi lisäksi Discordissa kahdesti kuussa kokoontuvasta etäryhmästä.

Vapaaehtoisten ohjaama tuki

Vertaisuudelle perustuvaa, ryhmämuotoista toimintaa järjestettiin sekä kasvokkain toimipisteillä että yhteistyökumppaneiden tiloissa ja etäyhteyksien välityksellä erilaisilla verkkoalustoilla.

Itä- ja Kaakkois-Suomen alueen vapaaehtoisten ohjaamana kokoontui säännöllisesti vertaistukiryhmä Kuopion toimitiloissa sekä verkkovälitteisesti Discordissa.

Pohjois-Suomen alueella vapaaehtoiset ohjasivat vertaisryhmiä Rovaniemellä, Kajaanissa ja Raahessa hyödyntäen yhteistyökumppaneiden toimitiloja. Lisäksi vapaaehtoinen ohjasi työntekijän parina kerran kuussa kokoontuvaa Tunnesyömisen (aiemmin BED) ryhmää.

Sisä-Suomen alueella toimintaa toteuttivat jäsenyhdistys Sisä-Suomen SYLI ry:n vapaaehtoiset Tampereella, Jyväskylässä, Hämeenlinnassa ja Lahdessa. Yhdistyksen järjestämä toiminta ei sisälly alla olevaan tilastoon vaan se esitellään osana jäsenyhdistysten tarjoamaa vertaistukitoimintaa. Yhdistyksen vapaaehtoinen toimi loppuvuodesta lähtien työntekijän parina kahdesti kuussa kokoontuvassa BED-ryhmässä.

Toivo-sovellus tukityön välineenä

Toivo-sovelluksessa vapaaehtoiset tarjoavat yksilötukea valtakunnallisesti viestipohjaisen sovelluksen kautta. Vapaaehtoinen saa itse määrittää viesteihin vastaamistiheyden ja minkä verran kertoo itsestään tuettavalle. Toivo-sovelluksessa toimi neljä vapaaehtoista Pohjois-Suomen alueelta ja tilastollisesti he kohtasivat 61% alueen kaikista yksilöidyistä tuettavista. Koska Toivo-sovelluksen kautta on tavoitettu merkittävä määrä uusia tuettavia, sen käyttöönottoa on tärkeä jatkossa edistää myös muilla alueilla.

Matalan kynnyksen tuki -tilastot	Itä- ja Kaakkois-Suomi	Pohjois-Suomi	Sisä-Suomi
Matalan kynnyksen ammatillinen tuki, tapahtumien määrä	46	51	76
Matalan kynnyksen ammatillinen tuki, kohtaamiskerrat	241	149	544
Matalan kynnyksen tuki, yksilöidyt kävijät	62	72	133
Vapaaehtoisten toteuttama tukityö, tapahtumien määrä	15	25	-
Vapaaehtoisten toteuttama tukityö, kohtaamiskerrat	30	242	-
Toivo-sovelluksen kautta tavoitetut yksilöidyt kävijät	-	111	-

4. Vapaaehtoisten tukeminen

Syömishäiriöliiton tuki vapaaehtoisille tähtää vapaaehtoisen hyvinvointiin ja yhteisöllisyyden kokemukseen vapaaehtoistoiminnassa. Tuki sisältää ryhmä- ja

yksilömuotoista tukea vapaaehtoisen oman tarpeen ja tehtävien mukaisesti. Yhteisen työskentelyn, koulutusten, tapaamisten ja tiimipäivien myötä vapaaehtoistoiminta mahdollistaa myös kehittymisen syömishäiriösensitiivisessä ja toipumismyönteisessä ajattelu- ja toimintatavoissa sekä rajaamisen taitojen ja tilanteiden tunnistamisessa.

4.1. Tuki valtakunnallisen toiminnan vapaaehtoisille

Chat-ohjaajille tarjottu tuki

Vapaaehtoisia tuettiin kuukausittaisilla työnohjauksellisilla tapaamisilla verkossa ja järjestämällä yksi ohjaajien lähikohtaamisen mahdollistava tiimipäivä. Vuonna 2023 chat-ohjaajille järjestettiin 9 verkkotapaamista, joihin osallistuttiin 53 kertaa. Tiimipäivään osallistui 6 vapaaehtoista. Lisäksi vapaaehtoisten voimavaroja on tuettu yksilöllisesti jokaisen ohjauksen jälkeen tapahtuneella yksilöllisellä purulla sekä n. kerran vuodessa pidettävällä ohjauskeskustelulla.

Somelähettiläille tarjottu tuki

Somelähettiläille järjestettiin kasvoittain toteutetut kauden aloitus- ja lopetustapaamiset, sekä 4 verkkotapaamista. Näihin osallistuttiin yhteensä 33 kertaa. Lisäksi somelähettiläät saivat tehtävissään yksilöllistä tukea 14 kertaa.

Discord-moderaattoreille tarjottu tuki

Lokakuussa koulutettiin ensimmäiset Discord-moderaattorina toimivat vapaaehtoiset. Discord moderaattoreiden kanssa tavattiin loppuvuoden aikana kolmesti ryhmänä ja kahdesti yksilötapaamisina. Tapaamiset keskittyivät paitsi vapaaehtoisten jaksamisen tukemiseen myös uuden vapaaehtoistehtävän kehittämiseen ja täsmentämiseen.

Läheisvapaaehtoisille tarjottu tuki

Läheisen roolista käsin toimiville vapaaehtoisille tarjottiin vuoden aikana tukea 41 kertaa yksilöllisten tapaamisten kautta. Tämän lisäksi läheisvapaaehtoisille järjestettiin oma peruskoulutus (3 osallistujaa), ryhmänohjaajakoulutus (5 osallistujaa) ja hankkeen vapaaehtoisten kiitosjuhla Tampereella (5 osallistujaa).

Muu tuki

Kaikille Syömishäiriöliiton ja jäsenyhdistysten vapaaehtoisille järjestettiin vapaaehtoisten koulutuspolkuun kuuluvat kolme valtakunnallista tilaisuutta: Vapaaehtoisen koulupäivä (etänä, 15 osallistujaa), Turvallisemman kohtaamisen ohjeet työväliseen -koulutus uuden ohjeistuksen jalkauttamiseen liittyen (etänä, 4 osallistujaa) sekä Vapaaehtoisen vapaapäivä (Turussa, 15 osallistujaa).

Koulutuspäivien sisällöt rakentuivat vapaaehtoisilta tullessiin toiveisiin ja työntekijöiden

huomioihin vapaaehtoistehtävissä tarvittavaan osaamiseen liittyen. Vapaaehtoisen vapaapäivä on puhtaasti virkistysellinen päivä, jonka tarkoitus on tukea vapaaehtoisen hyvinvointia ja mahdollistaa vapaaehtoisten tutustuminen toisiinsa ja verkostoitua.

4.2. Tuki alueellisen toiminnan vapaaehtoisille

Vapaaehtoisten alueellinen tuki ja koordinaatio

Alueilla vapaaehtoisia rekrytoitiin toimintaan, haastateltiin ja koulutettiin liiton yhtenäisen koulutusrakenteen mukaisesti. Lisäksi vapaaehtoisia tuettiin aktiivisesti toiminnassa sekä yksilöllisesti että ryhmämuotoisesti. Alueiden vapaaehtoisille tarjottiin mahdollisuuksia osallistua liiton valtakunnallisiin tuki- ja koulutustilaisuuksiin. Tukea tarjottiin sekä kasvokkain että etä- tai hybriditoteutuksella. Vapaaehtoisten tietojen kokoaminen liiton yhteiseen vapaaehtoisrekisteriin on aloitettu.

Sisä-Suomen alueella vapaaehtoiset toimivat alueellisen jäsenyhdistyksen, Sisä-Suomen SYLI ry:n, puitteissa. Tilastoon on laskettu liiton työntekijän tuen piirissä vuonna 2023 olleet yhdistyksen eri tehtävissä toimineet vapaaehtoiset ja liiton kokemuspuhujina alueella toimineet vapaaehtoiset.

Vapaaehtoisten tukeminen -tilastot	Itä- ja Kaakkois-Suomi	Pohjois-Suomi	Sisä-Suomi
Vapaaehtoisten lukumäärä	15	18	11
Koulutukset ja/tai virkistystilaisuudet, tilaisuuksien lukumäärä	4	8	2
Koulutuksiin ja tilaisuuksiin osallistumiskerrat	63	30	15
Yksilötuki	24	40	6

5. Jäsenyhdistykset

Syömishäiriöliiton jäsenyhdistykset, Etelän-SYLI ry, Lounais-Suomen – SYLI ry, Pohjanmaan-SYLI ry ja Sisä-Suomen SYLI ry, tarjoavat vertaistukea ja toimintaa omilla alueillaan. Neljästä jäsenyhdistyksestä kaksi toimi vapaaehtoisvoimin, kahdella oli käytössään työntekijäresurssi (Etelän-SYLI ry, 3 työntekijää, ja Lounais-Suomen – SYLI ry, 2 työntekijää).

Jäsenmäärä yhdistyksittäin 31.12.2023

Yhdistyksen nimi	2023	2022	2021
Etelän-SYLI ry	194	204	234
Lounais-Suomen – SYLI ry	79	84	97
Pohjanmaan-SYLI ry	51	58	57
Sisä-Suomen SYLI ry	147	149	147
Jäseniä yhteensä:	471	495	610

5.1. Jäsenyhdistysten tarjoama vertaistuki

Vertaistukitoimintaa järjestettiin 13 (2022: 12) paikkakunnalla 123 (2022: 135) vapaaehtoisen voimin. Kahdessa yhdistyksessä tarjottiin vertaistukea myös etäyhteyksillä. Tukea toteutettiin seuraavasti:

Sairastuneiden vertaistukiryhmät kokoontuivat tapaamisina 290 kertaa (2022: 304) kertaa ja käyntejä niissä oli 834 (2022: 1182). Läheisten vertaistukiryhmät kokoontuivat tapaamisina 65 (2022: 83) kertaa ja niissä käyntejä oli 191 (2022: 227).

Lisäksi osa yhdistyksistä on tarjonnut yksilövertaistukea kasvotusten, puhelimitse ja sähköpostitse, teemallista tukea, luentoja ja webinaareja, chat-tukea, työpajoja ja avoimia kahvihetkiä.

5.2. Jäsenyhdistyksille tarjottu tuki

Koulutukset

Hallinnollisen tuen tarpeeseen vastaava Hyvät hallintotavat jäsenyhdistyksessä -koulutus järjestettiin etäyhteyksillä jäsenyhdistysten vuosikokousten jälkeen (4 osallistujaa).

Yksilöllinen tuki ja neuvonta

Vuoden aikana jäsenyhdistyksiä tavattiin ja heille kohdennettiin tarpeita vastaavaa tukea. Tukea pyydettiin erityisesti hallinnollisiin asioihin, työntekijällisten yhdistysten johtamiseen ja vapaaehtoistoiminnan ylläpitämiseen. Jäsenyhdistyksille toteutettiin kohdennettua tukea 57 kertaa.

Jäsenhallinnon palvelut yhdistyksille

Jäsenyhdistyksille tarjottavat hallinnolliset palvelut mahdollistivat yhdistyksille resurssien kohdentamisen varsinaiseen toimintaan. Yhdistysten hallinnollisten asioiden hoito oli kevyempää keskitetyn jäsenrekisteripalvelun ja jäsenmaksuperinnän myötä.

Vuosittainen jäsenmaksulaskutus tehtiin helmikuussa, ja jäsenmaksujen tilitykset suoritettiin yhdistyksille elokuussa ja joulukuussa.

Jäsenyhdistyksille toimitettiin kuukausittain jäsentilastot hallitusten kokouksiin. Yhdistykseen liittyneet ja yhdistyksistä eronneet jäsenet tilastoitiin kuukausittain myös Mielenterveyden Keskusliitolle.

Jäsenille lähetettiin jäsenkirjeitä sähköpostitse ja kirjeitse sekä kutsuja yhdistyksen kokouksiin. Pääasiallinen syy jäseniltä tulleisiin yhteydenottoihin oli jäsenmaksuihin liittyvät kysymykset.

6. Kansalaisvaikuttamisen kehittäminen

Kansalaisvaikuttamisen laajemman kehittämisen pohjustustyö jatkui kuluneen vuoden aikana. Vuoden aikana kehittämisen kohteena olivat:

- mahdollisuus liittyä henkilöjäseneksi Syömishäiriöliittoon, henkilöjäsenen polku ja palvelut
- vapaaehtoistoiminnan rakenteiden kehittäminen
- kokoneiden vapaaehtoistojoiden näkemysten valjastaminen kehittämistyöhön (vapaaehtoisraati)
- jäsenyhdistysten hallitusten mukaan kutsuminen Syömishäiriöliiton ajamien asioiden äärelle (hallitusfoorumi)

Liiton henkilöjäsenet

Alueellisten yhdistysten lakkautumisten myötä Pohjois- ja Itä-Kaakkois-Suomen alueilla on henkilöjäsenet voineet liittyä Syömishäiriöliiton jäseneksi ko. alueilta. Jäsenmäärä vuoden lopussa 54 henkilöä.

Liiton henkilöjäsenien palvelupolun kehittämistyötä jatketaan mm. sen parissa, miten saadaan henkilöjäsenet osallistujiksi sen sijaan, että jäävät hiljaisiksi tukijoiksi.

Vapaaehtoistoiminnan rakenteet

Vapaaehtoistoiminnan uudistaminen alkoi v. 2022 ja jatkui kuluneena vuotena. Uudistuneiden vapaaehtoistoiminnan rakenteiden keskiössä on vapaaehtoisen oma turvallisuus eri tehtävissä. Kehittämistyö jatkuu vielä joiltakin osin, mutta toimintaa järjestäessä on jo havaittu, että yhtenäinen koulutuspolku ja periaatteet ovat välttämättömät valtakunnallisen toimijan vapaaehtoistoiminnassa.

Kuva: Vapaaehtoisen polku

Vapaaehtoistoimintaa koordinoidaan Vapaaehtoisen polun (kuva 1.) mukaisesti. Polussa on kuvattuna vapaaehtoisen ja ohjaavan työntekijän rooli ja tärkeimmät tehtävät polun eri vaiheissa.

Vapaaehtoisen polun lisäksi vuoden aikana valmistui myös muita vapaaehtoisten koordinoimia ohjaavia periaatteita (vapaaehtoiskuntoisuuden määritelmä ja sen arviointi), jotka yhdessä polun ja päivitettyjen toimintaperiaatteiden kanssa muodostavat perustan koko Syömishäiriöliiton vapaaehtoistoiminnalle.

Vapaaehtoisraati

Vapaaehtoisraadın tarkoitus on koota eri alueilla ja erilaisissa tehtävissä toimivia kokeneita vapaaehtoisia ajankohtaisen kehittämistyön äärelle. Raati valitaan vuosittain ja se tapaa samalla kokoonpanolla kolmesti vuoden aikana. Ensimmäinen vapaaehtoisraati koottiin syksyllä 2023 (6 jäsentä). Tapaamisessa tutustuttiin toisiin jäseniin ja raadın toimintaan sekä kartoitettiin vapaaehtoisten omia toiveita työskentelylle. Raati jatkaa samalla kokoonpanolla vuoden 2024 ajan.

Hallitusfoorumi

Hallitusfoorumi kokoaa jäsenyhdistysten hallitukset yhteisten asioiden äärelle keskustelemaan. Foorumi kokoontui ensimmäisen kerran keväällä 2023 jäsenyhdistysten uusien hallitusten aloitettua toimintansa. Toimintamuoto otettiin hyvin vastaan ja foorumi

järjestettiin vuoden aikana kahdesti (yhteensä 19 osallistujaa). Tapaamisten sisältöinä oli jäsenyhdistyksille tarjotut jäsenpalvelut, Syömishäiriöliiton strategiatyöskentely vuosille 2024-2027 ja jäsenyhdistysten omat ajankohtaiset kuulumiset. Ensimmäisessä tapaamisessa vieraili myös Syömishäiriöliiton puheenjohtaja Rasmus Isomaa.

7. Viestintä

Syömishäiriöliiton viestintä on nykyaikaista, rohkeaa ja ihmisläheistä. Viestinnän keinoin tuotettiin ja jaettiin tietoa syömishäiriöistä sekä haastettiin vallitsevaa ruoka-, liikumis-, keho-, hyvinvointi- ja suorituspuhetta. Viestinnän kautta jaettiin myös tietoa tarjolla olevista tukimuodoista ja rekrytoitiin vapaaehtoisia.

7.1. Viestinnän kehittäminen

Syömishäiriöliiton viestinnän yhtenäistäminen ja kehittäminen aloitettiin syksyllä 2023. Päämääränä oli ajaa alueelliset viestintäkanavat alas ja keskittää kaikki viestintä yhteisten kanavien alla. Kriittistä keskustelua käytiin myös siitä, millä alustoilla Syömishäiriöliiton kannattaa toimia, millä alustoilla tavoitetaan mitään kohderyhmää ja kuinka paljon resurssia on mihinkin kanavaan käyttä.

Viestinnän kehittämisen tueksi hankittiin ulkopuolinen sparrausapu Noon Kollektiivin Noora Jokiselta, joka ohjasi viestintätiimiä kohti tarpeellisia rajauksia ja ratkaisuja. Jatkossa Syömishäiriöliiton viestintää tehdään entistä suunnitelmallisemmin ja koko työyhteisö osallistetaan viestinnän ideoimiseen ja toteuttamiseen.

7.2. Verkkosivut

Syömishäiriöliiton verkkosivut ovat osoitteessa www.syomishairioliitto.fi. Verkkosivuilla oli vuoden 2023 aikana 251 013 sivun katselua (2022: 340 772, lasku 26 %). Eniten vierailut sivut olivat blogi, tietoa sekä läheisille -osiot.

Läheisten alasivusto täydentyi vuoden aikana ja Syömishäiriöliiton YouTube-kanavalle tuotettiin läheisille suunnattuja videoita itsestä huolehtimisesta, jotka sisältävät käytännön harjoituksia. Lisäksi YouTubeen tuli ammattilaisille suunnattuja videoita, jotka käsittelevät ammattilaisen oman keho-, ruoka-, ja liikuntasuhteen merkitystä asiakas/potilastyössä. Ammattilaisia varten tuotettiin vuoden aikana myös videoita syömishäiriötä sairastavan ja hänen läheisensä kohtaamisesta, sekä seikoista, jotka hyvässä hoidossa olisi hyvä huomioida. Läheisten verkkosivuosiossa vierailtiin vuoden aikana yhteensä 16 271 kertaa.

Verkkosivuilla ylläpidettävässä blogissa käsiteltiin ajankohtaisia syömishäiriöteemoja. Vuoden aikana julkaistiin 9 blogitekstiä (2022: 27). Blogitekstien hiipunut määrä johtunee siitä, että blogi ei enää vuonna 2023 tuntunut yhtä ajankohtaiselta ja tavoittavalta alustalta viestinnän tuottamiseen. Lisäksi käynnissä ollut nettisivu-uudistus ja viestinnän kehittäminen ovat vaikuttaneet vähäisempään blogitekstien määrään ja muuhun verkkosivujen sisällöntuottoon.

Verkkosivujen uudistaminen aloitettiin syksyllä. Tavoite oli selkeyttää niin tiedon kuin tukipalveluidenkin löytymistä ja luoda päivittyvälle tiedolle selkeät paikat, johon kiinnittyä. Uudistus valmistuu alkuvuonna 2024.

7.3. Utiskirje ammattilaisille

Ammattilaisten uutiskirje julkaistiin vuoden aikana 4 kertaa teemoilla läheiset ja syömishäiriö, kesä 2023, kenelle Syömishäiriöliiton tarjoama tuki on tarkoitettu ja syömishäiriösensitiivisyys. Lähetettyjä uutiskirjeitä avattiin yhteensä 1749 kertaa. Joulukuussa uutiskirjeellä oli tilaajia 973

7.4. Sosiaalinen media

Syömishäiriöliitto toimi aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Liitolla on vuonna 2023 ollut omat kanavansa Instagramissa, Facebookissa, TikTokissa, Twitterissä ja YouTubessa.

Instagram

Instagramissa liitolla oli 15 203 seuraajaa (2022: 13 973). Seuraajien määrä kasvaa, mutta aikaisempiin vuosiin verraten hitaasti – kasvua on kahden viime vuoden aikana tullut 9–10 % vuodessa kun vielä vuoden 2021 kasvua tuli 59 %. Instagram on säilyttänyt paikkansa Syömishäiriöliiton aktiivisimpana somekanavana, jonka sisällöntuottoon panostetaan eniten.

Instagram-livelähetyksiä pidettiin vuoden aikana 12 kpl (2022: 21 kpl), joissa katselukertoja oli keskimäärin n. 1500 per live. Vuonna 2022 aloitettuja ruokaseuralivejä, joissa tarkoituksena oli syödä, jutella ja tarjota etäruokaseuraa seuraajille, jatkettiin tänä vuonna (8 kpl). Ruokaseuralivet ovat keränneet kiitosta, mutta eivät yhtä paljon katseluita kuin muut livet. Läheis-teemaisia livejä toteutettiin 3kpl. Niin sanottuja “läheis-livejä” yhdessä liiton kokemuspuhujien kanssa tehtiin lapsiomaisen, sisaruksen ja kumppanin näkökulmasta. Läheis-livejä on katseltu keskimäärin 1316 kertaa per live. Livet tallentuvat myöhemmin katseltavaksi liiton tilille.

Facebook

Facebookissa liitolla oli n. 7800 seuraajaa (2022: 7688). Seuraajia on 1,5 % enemmän kuin vuosi aikaisemmin. Seuraajien määrä on vakiintunut tietylle tasolle, eikä sitä olla aktiivisesti pyritty kasvattamaan, mutta alustaa halutaan silti hyödyntää Instagramin rinnalla.

TikTok

Syömishäiriöliiton TikTok-tili oli käytössä kevätkauden. Kevään jälkeen sisällöntuotto TikTokkiin laitettiin tauolle, johtuen siitä, että kanava vaatii eri tyyppistä sisältöä, kuin muut ylläpidettävät somekanavat, eikä resurssi tällä hetkellä ole riittävä laadukkaan sisällön tuottamiseen. Kevään aikana TikTokiin tuotettiin yhteensä 34 videota, joita on katsottu yhteensä 70 671 kertaa. Vuoden loppuun mennessä Syömishäiriöliiton TikTok-tilillä oli 1031 seuraajaa.

TikTokin seuraajamäärän kasvun myötä myös yksilöviestit sovelluksessa tulivat mahdolliseksi. Edelleen TikTokin kautta yhteydenotoista suurin osa tapahtuu videoiden kommenttikentissä, joihin pyritään aktiivisesti vastaamaan, vaikka uutta sisältöä ei päivitetäkään.

X (ent. Twitter)

Syömishäiriöliitto toimi X:ssä syyskuuhun asti, jolloin tehtiin päätös poistua palvelusta. Syyskuussa tilin seuraajamäärä oli 1297 seuraajaa (2022: 1344)

Youtube

Syömishäiriöliiton YouTube-kanava otettiin käyttöön tauon jälkeen. Läheisille suunnatut webinaarit tallennettiin kanavalle myöhemmin katsottavaksi, ja kanavalle vietiin yhteensä kolme tallennetta. Tilaajia oli vuoden lopussa 36 ja tallenteita oli katsottu yhteensä 78 kertaa.

7.5. Somelähettiläät viestinnän tukena

Vuoden aikana toimi 8 somelähettilästä, jotka tuottivat materiaalia vuoden aikana Instagramissa omille kanavilleen yhteistyöjulkaisuinä Syömishäiriöliiton kanssa. TikTokissa yksi somelähettiläistä tuotti sisältöä omalle tililleen, mistä sitä jaettiin myös Syömishäiriöliiton tilille. Julkaisujen teemoja olivat mm. Joulun ajan ruokapuhe, erilaiset liikkumisen muodot ja niihin liittyvä arvottaminen sekä painostigma. Vuoden aikana kehitettiin somelähettilästoiminnan käytäntöjä ja vuoden päätteeksi toiminta päätettiin jatkossa kiinnittää osaksi kokemuspuhujatoimintaa.

7.6. Viestinnän kampanjat

Älä laihduta -päivä

Älä laihduta -päivän (6.5.) teema vuonna 2023 oli punnitseminen ja sen kyseenalaistaminen. Älä laihduta -päivän viestinnällinen kampanja rakentui Älä punnitse ilman lupaa -kortin sanoman ympärille.

7.7. Medianäkyvyys ja haastattelut

Liitolla ei ole käytössä sähköistä mediaseurantapalvelua, joten tilastointiin saadaan mukaan vain sellaiset artikkelit ja yhteistyöprojektit, joissa työntekijät ovat olleet mukana.

Vuonna 2023 annettiin yhteensä ainakin 31 (2022: 59) haastattelua monipuolisesti eri medioihin perinteisistä printti- ja verkkolehdistä somevideoihin ja podcasteihin. Tämän vuoden medianäkyvyyden kohokohtia olivat kutsu Huomenta Suomeen haastatteluun syömishäiriöiden yleistymisestä, Emma Karasjoen Miksei kukaan kertonut? -podcastiin puhumaan laihduttamisesta ja asiantuntijahaastattelun antaminen Ylen Tiktok-kriittiseen juttuun, joka on ehdolla Suuren journalistipalkinnon saajaksi Vuoden juttu -kategoriassa.

7.8. Esitteet, oppaat ja materiaalit

Syömishäiriöliitto jakaa maksuttomia esitteitä erilaisissa tilaisuuksissa. Esitteitä voi tilata myös postitse. Lisäksi esitteet ovat luettavissa sähköisessä muodossa liiton verkkosivuille.

Vuonna 2023 tarjolla olivat seuraavat maksuttomat esitteet ja materiaalit:

- Tietoa syömishäiriöistä
- Sinulle syömishäiriöön sairastuneen läheinen
- Miten siitä painosta sitten pitäisi puhua? – opas vastuulliseen painopuheeseen
- Ätstörning. En sjukdom du kan tillfriskna från
- För dig som har en närstående med en ätstörning
- Hur borde vi prata om den där vikten? En guide till ansvarsfullt viktprat
- Inarin-, koltan- ja pohjoissaamenkieliset esitteet syömishäiriöistä
- Kohtaamisopas
- Älä punnitse ilman lupaa -kortti

Toimintavuoden aikana tuotettiin englanninkielinen perusesite syömishäiriöistä (Eating disorders – recovery is possible).

Erilaisissa tilaisuuksissa ja Syömishäiriöliiton toimipisteissä promotuotteina toimivat avainkaulanauhat, älä laihduta 365-rannekkeet, tarrat ja kynät. Opiskelijoille jaossa oli lisäksi haalarimerkkejä.

8. Vaikuttaminen

Vaikuttamistoimintaa linjasi liiton strategia sekä kentältä ja poliittisesta keskustelusta esille nousevat tarpeet ja ajankohtaiset ilmiöt. Vaikuttamistoimintaa kehitetään ja koordinoidaan vaikuttamis- ja verkostotyön tiimissä, joka koostuu alueilla vaikuttamis- ja verkostotyön parissa työskentelevistä koordinaattoreista ja tiimin vetovastuussa olevasta asiantuntijasta. Vaikuttamis- ja verkostotyön tiimissä kehitetään ja kirkastetaan yhteistä linjaa ja puhetapaa koulutusten, puheenvuorojen ja verkostojen suhteen.

8.1. Valtakunnallinen vaikuttaminen

Valtakunnallista vaikuttamista tehtiin eri jäsenyyksien ja yhteistyökumppanien, kannanottojen sekä vaali- ja eduskuntavaikuttamisen kautta.

Jäsenyydet ja keskeiset yhteistyökumppanit

Syömishäiriöliitto on Allianssin, Hyvinvointiala HALI:n, Kansalaisareenan, Lastensuojelun Keskusliiton, Naisjärjestöjen keskusliiton, Opintokeskus Siviksen ja SOSTE:n jäsen.

Lisäksi toiminnanjohtaja on varajäsenenä Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustusasioiden neuvottelukunnassa. Avustusasioiden neuvottelukunnan tehtävänä on antaa sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntoja avustustoiminnan yleisistä linjauksista ja strategisista suuntaviivoista. Neuvottelukunta myös kehittää ja arvioi avustuspolitiikkaa ja järjestötoimintaa.

Naisjärjestöjen keskusliiton kanssa työstettiin yhteistä Kehorauha osana vastuullista valmennusta -hanketta, ja haettiin hankkeelle rahoitusta kolmelta eri taholta (Opetus- ja kulttuuriministeriö, Olvi-säätiö, Urlus-säätiö). Hanke ei saanut rahoitusta, mutta rahoituksen hakemista jatketaan seuraavan toimintavuoden aikana.

Vuoden aikana oltiin mukana mm. seuraavissa verkostoissa, yhteenliittymissä ja hankkeissa:

- Erytynen sisarus – verkosto, Kehitysvammaisten Tukiliiton Harvinaiskeskus Norio
- HUS:n painonhallintatalon valtakunnallinen ammattilaisverkosto
- Kuntoutussäätiö Lauste/Aamos Kuntoutus- ja terapiapalvelut, Lapsen arvokas keho -hanke
- Mielenterveyspooli (Mielenterveyspoolin muodostavat suomalaisen mielenterveystyön keskeiset toimijat. Verkostossa on mukana yhteensä 33 järjestöä.)
- Pohjoismaisten syömishäiriöyhdistysten yhteenliittymä NORSED
- Psykiatristen ravitsemusterapeuttien verkosto

- RESET-hanke yhdessä Dopinglinkin ja Helsingin Poikien talon kanssa
- Ruokakasvatusyhdistys Ruukku ry: Eväitä eheään ruokasuhteeseen – täydennyskoulutuksen sisällöntuottoyhteistyö
- SOSTE ry:n terveyden edistämisen verkosto ja kansalaistoiminnan johtamisen verkosto
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL:n (lihavuuden ehkäisyn asiantuntijaryhmään osallistuminen, Syömishäiriöiden hoidon selvitystyön ohjausryhmään osallistuminen)
- Valtakunnallinen parisuhdeverkosto, Parisuhdekeskus Kataja ry
- Voimisteluliitto: voimistelun lajikulttuurin kehittäminen

Kannanotot ja mielipidekirjoitukset

Syömishäiriöliitto laati toimintavuoden aikana seuraavat kannanotot:

- Kaleva 10.5.2023: Ongelma ei ole syömishäiriötä sairastavissa nuorissa, vaan rikkinaisessä hoitojärjestelmässä (<https://www.kaleva.fi/ongelma-ei-ole-syomishairiota-sairastavissa-nuoris/5517071>)
- HS 29.5.2023: Syömishäiriöiden hoidon tilanne on huolestuttava - Julkisten mielenterveyspalveluiden romahtaminen on kestänyt myös mielenterveysjärjestöjen näkökulmasta (<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009590854.html>)
- HS 11.8.2023: Syömishäiriöt tunnistetaan terveydenhuollossa huonosti - Terveydenhuoltoalan koulutusten syömishäiriöopetuksessa on isoja puutteita. (<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009835995.html>)
- HS 22.10.2023: Syömishäiriötä sairastavat nuoret ansaitsevat parempaa hoitoa (<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009931543.html>)
- HS 17.12.2023: Kauhistelu ei auta vähentämään lihavuutta (<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000010061221.html>)

Lisäksi Allianssin, Lastensuojelun Keskusliiton, Mielenterveyspoolin, Naisjärjestöjen Keskusliiton ja Sosten kautta tehtiin useita eri yhteiskannanottoja erilaisiin teemoihin liittyen.

Vaalivaikuttaminen

Syömishäiriöliitto viesti laajalti omista eduskuntavaalitavoitteista ennen 2.4.2023 pidettyjä eduskuntavaaleja sekä sosiaalisessa mediassa että suoraan eduskuntaryhmille.

Lisäksi Syömishäiriöliitto järjesti liiton kaikkien aikojen ensimmäisen eduskuntavaalipaneelin webinaaritotetuksena 23.2.2023. Paneeliin osallistuivat seuraavat kansanedustajaehdokkaat:

- Mari Ikonen (Vas.), Lapin vaalipiiri
- Mia Laiho (Kok), Uudenmaan vaalipiiri
- Terhi Peltokorpi (Kesk.), Helsingin vaalipiiri
- Pinja Perholehto (SDP), Uudenmaan vaalipiiri
- Anna-Karin Tötterman (RKP), Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Sofia Virta (Vihr.), Varsinais-Suomen vaalipiiri

Paneelissa oli linjolla 25 kuulijaa.

Eduskunta- ja hallitusvaikuttaminen

Yhteistyötä kansanedustajien ja eduskuntapuoluiden kanssa tehtiin Eduskunnan Syömishäiriöt-yhteistyöryhmän kanssa. Yhteistyöryhmän kaksi suunniteltua kokousta jouduttiin perumaan ryhmän puheenjohtajan, kansanedustaja Mia Laihon toimesta.

Syömishäiriöliitto laati omat hallitusohjelmatavoitteensa hallituskautta 2023–2027 varten. Hallitusohjelmatavoitteista viestittiin hallitusneuvotteluja johtavan Petteri Orpon muodostamiin reformipöytiin. Syömishäiriöliitto ei saanut omia hallitusohjelmatavoitteitaan läpi lopulliseen hallitusohjelmaan.

Yhdessä muiden sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kanssa pyrittiin vaikuttamaan vaalien jälkeiseen budjettiriiheen, jotta järjestöjen rahoitukseen vuodeksi 2027 suunnitellut leikkaukset saataisiin kumottua. Järjestöjen yhteinen vaikuttamienn ei tuottanut tulosta, ja leikkaukset järjestörahoitukseen kirjattiin julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2024–2027.

8.2. Alueellinen verkostotyö ja vaikuttaminen

Alueiden vaikuttamistoiminnan koordinaattorit tekivät omilla alueillaan aktiivista verkosto- ja vaikuttamistyötä alueiden erityispiirteet huomioiden, sekä kasvokkaisten verkostotapaamisten että etäyhteyksien avulla. Verkosto- ja vaikuttamistyön tavoitteena on lisätä eri toimijoiden tietoa ja ymmärrystä ruoka- ja kehosuhteen kysymyksistä, syömishäiriöoireilun moninaisuudesta, syömishäiriöoireiluun altistavista kulttuurisista ja yhteiskunnallisista rakenteista sekä osallistua syömishäiriöitä sairastavien hoitopolkujen ja palvelujen kehittämiseen.

Itä- ja Kaakkois-Suomi

Itä- ja Kaakkois-Suomen alueella osallistuttiin aktiivisesti niin paikallisten mielenterveys- ja päihdejärjestöverkostojen toimintaan, alueelliseen ravitsemustyöryhmään, syömishäiriöhoitoon keskittyvien terveydenhuollon verkostojen toimintaan kuin opiskeluhuollon yhteistyöverkoston. Lisäksi osallistuttiin Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueen Valikko-verkoston työskentelyyn.

Pohjois-Suomi

Pohjois-Suomessa osallistuttiin maakuntien, hyvinvointialueiden ja suurimpien kaupunkien (elämänkaariverkostot, työpajat) sekä järjestöverkostojen (Valikko-verkostot, sote-järjestöjen alueverkostot) tapaamisiin. Loppuvuodesta otettiin kantaa alueen kiristyneeseen ilmapiiriin yksityisten ja julkisten hoitotahojen välillä. Kannanotto julkaistiin sanomalehti Kalevassa 27.12.2023.

Sisä-Suomi

Sisä-Suomen alueella oltiin mukana alueellisissa sote- sekä mielenterveys- ja päihdejärjestöjen verkostoissa sekä osallistuttiin hyvinvointialueen syömishäiriöhoitotyön yhdysjäsenverkoston ja paikallisen opiskeluhuollon yhteistyöverkoston tapaamisiin. Lisäksi yhteistyötä tehtiin yksittäisten kunnallisten ja järjestötoimijoiden kanssa.

9. Ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttaminen ja kohtaaminen

Syömishäiriöliitto kouluttaa ja kohtaa terveys-, hyvinvointi-, sosiaali-, liikunta-, opetus-, kasvatus- ja nuorisoalan toimijoita monipuolisesti erilaisten koulutusten ja tapahtumien kautta. Koulutuksia tehdään pääasiassa ammattilaiskentältä tulevien pyyntöjen ja käytössä olevien resurssien mukaan. Vuoden 2023 merkittävin ponnistus ammattilaisten kouluttamisen osalta oli vuoden alussa järjestetyt Syömishäiriöpäivät.

9.1. Valtakunnalliset koulutukset ja kohtaamiset

Valtakunnallisten koulutusten pääpaino oli vuonna 2023 syömishäiriösensitiivisyydessä. Syksyllä julkaistut Kouluterveyskyselyn 2023 tulokset, joissa syömishäiriöoireilua oli joka viidennellä kyselyyn vastanneella nuorella, antoi tärkeää validaatiota syömishäiriösensitiivisyyden tarpeellisuudesta.

Vuosi 2023 tullaan ammattilaisten kouluttamisen suhteen muistamaan Syömishäiriöpäivistä, jotka olivat onnistuneet sekä yleisömäärän että varainhankinnan näkökulmasta. Yhteistyökoulutukset suuntautuivat erityisesti opetuslalle: AVI:n kanssa tuotettiin osallistujille ilmainen verkkokurssi syömishäiriöistä, joka oli suunnattu opettajille ja muulle koulun henkilökunnalle ja Ruokakasvatusyhdistys Ruukku ry:n kanssa oltiin toteuttamassa niin ikään opettajille suunnattua Eväitä eheään ruokasuhteen -

täydennyskoulutusta. Läheisten tuen näkökulmasta toteutettiin koulutus valtakunnallisesti FinFami ry:lle ja Arfidista tehtiin tilauskoulutuksia, joissa oli kokemuspuhuja mukana.

Valtakunnalliset ammattilaisille tilauksesta tai yhteistyössä järjestetyt koulutukset vuonna 2023

Valtakunnalliset koulutukset ja tilaisuudet	2021	2022	2023
Koulutusten lukumäärä	20	24	18
Osallistujamäärä	2000	2500	1085

Syömishäiriöpäivät	2019	2021	2023
Osallistujamäärä	250	350	319

Messut ja tapahtumat

Syömishäiriöliitto osallistui näytteilleasettajana Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry (Liito) järjestämille opintopäiville sekä perusopetuksen, lukion ja ammatillisen koulutuksen oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin parissa työskenteleville suunnatun, Opetushallituksen ja THL:n järjestämälle Hyvinvointiareenalle.

Syömishäiriöliiton näyttelypisteellä jaettiin Syömishäiriöliiton materiaalia ja käytiin keskusteluja syömishäiriöiden tunnistamisessa, sairastuneiden tukena olemisessa ja syömishäiriösensitiivisyyden merkityksestä. Päivillä kohdattiin myös uusia ja vanhoja yhteistyökumppaneita.

Messuilla tilastoitiin 470 kohtaamista.

Reset-hanke

Syömishäiriöliiton asiantuntijan työpanoksesta 50 % osoitettiin tammi-huhtikuun ajan RESET-hankkeelle. RESET-hanke on suunnattu 13-18-vuotiaille pojille ja heitä työssään kohtaaville ammattilaisille. Hankkeen tavoitteena on tarjota ammattilaisille osaamista, uskallusta ja työkaluja poikien kehosuhdeteemojen käsittelyyn sekä hankkeeseen osallistuville pojille keinoja ja uskallusta käsitellä kehosuhdeteemoja.

Hankkeen opit, kokemukset ja hankkeessa työstetyt RESET-keskustelumallin materiaalit esiteltiin Nuori2023-tapahtumassa huhtikuussa. Lisäksi alkuvuoden vuoden aikana jatkettiin pojat ja kehot -teemalla järjestettyjen tilauskoulutusten toteuttamista nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille.

9.2. Alueelliset koulutukset ja kohtaamiset

Koulutukselliset tilaisuudet

Alueet järjestivät sote-, hyte-, kasvatus- ja liikunta-alan ammattilaisille ja alojen opiskelijoille suunnattuja koulutuksellisia tilaisuuksia sekä kasvokkain että etäyhteyksin. Koulutuksellisten tilaisuuksien tavoitteena oli lisätä ammattilaisten ja opiskelijoiden syömishäiriöosaamista sekä rohkeutta oireiluun puuttumiseen ja sairastuneen ja läheisten tukemiseen. Tilaisuuksissa hyödynnettiin mahdollisuuksien mukaan kokemuspuhujia liiton työntekijän työparina.

Ammattilaisten aamukahvit

Ammattilaisten tiedonlisäämiseen ja verkostoitumiseen tähtäävät ammattilaisten aamu- ja iltapäiväkahvit ovat vakiinnuttaneet paikkansa kaikilla alueilla, ja niitä järjestettiin säännönmukaisesti eri paikkakunnilla ympäri Suomea. Ammattilaisten aamukahvit ovat keskeinen keino lisätä ammattilaisten tietoa Syömishäiriöliiton toiminnasta sekä liiton tarjoamista tuen muodoista.

Messut ja yleisötilaisuudet

Messujen ja yleisötilaisuuksien kautta tavoitettiin suuria määriä eri ikäisiä ihmisiä. Isoja yleisötapahtumia järjestettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (esim. oppilaitokset, järjestöt, kunnat). Messuilla oli tärkeä merkitys liiton toiminnan tunnettuuden lisäämisessä.

Luennot ja koulutukset, tuki ammattilaisille -tilastot	Itä- ja Kaakkois-Suomi	Pohjois-Suomi	Sisä-Suomi
Luentojen ja koulutusten lukumäärä	16	9	23
Luennot ja koulutukset, osallistujamäärä	327	343	612
Ammattilaisten aamukahvit, kpl	3	4	2
Ammattilaisten aamukahvit, osallistujamäärä	66	43	11
Verkostotapaamisten lukumäärä	44	36	25
Messujen ja yleisötilaisuuksien lukumäärä	5	9	11
Messuilla ja yleisötilaisuuksissa kohdatut ihmiset	520	409	755

10. Henkilöstö

Valtakunnallinen työ

- toiminnanjohtaja Kirsi Broström
- hallintosihteeri Pia Ilo

- kansalaistoiminnan asiantuntija Ritva Näräkkä
- asiantuntija Katri Mikkilä (50% valtakunnallinen asiantuntijatyö 01-04, 50% RESET-hanke 01-04)
- tukipalvelukoordinaattori Johanna Stauffer
- läheistyöntekijä Terhi Kanerva
- läheistyöntekijä Mirva Korpela

Alueellinen työ

Itä- ja Kaakkois-Suomi

- aluekoordinaattori Niina Pitkänen
- aluekoordinaattori Jonna Rautavirta (01-06/2023), aluekoordinaattori Jenni Värjö (10/2023 >)

Pohjois-Suomi

- aluekoordinaattori Iiris Pitkämä (01-02/2023), aluekoordinaattori Maija Borén (02-04/2023), aluekoordinaattori Riikka Vääräniemi-Käsmä (05-12/2023)
- aluekoordinaattori Hilla Nuorala (01-02/2023), aluekoordinaattori Anu Saviharju (02/2023 >)

Sisä-Suomi

- aluekoordinaattori Elisa Vettenranta
- aluekoordinaattori Tuija Luhtala

11. Hallinto

Syömishäiriöliiton ylin päättävä elin on kerran vuodessa kokoontuva vuosikokous. Liiton toiminnasta vastaa vuosikokouksessa valittu hallitus, jonka toimikausi on vuosikokousten välinen aika. Vuosikokous pidettiin kolmen vuoden tauon jälkeen läsnäolokokouksena Tampereella 29.4.2023.

Vuosikokouksessa valittiin liitolle hallitus. Lisäksi vuosikokous päätti käyttää omaa pääomaa verkkosivu-uudistukseen ja valitsi palvelutuottajaksi nykyiset verkkosivut tehneen Konseptio Oy:n.

Liiton puheenjohtajana toimi kehityopsykologian dosentti, Fredrika-klinikan toiminnanjohtaja Rasmus Isomaa. Hallituksen järjestäytymiskokouksessa varapuheenjohtajaksi valittiin liikunnanohjaaja AMK Marika Uusi-Ilkainen.

Syömishäiriöliitto-SYLI ry:n hallitus 2023:

Puheenjohtaja

Rasmus Isomaa

Varsinaiset jäsenet

Saila Hurme

Sirkku Mikkola

Jessica Sonko

Kate Suopajarvi

Anna Tolonen

Marika Uusi-Illikainen

Varajäsenet:

Outi Huotari (1. varajäsen)

Johanna Hiltunen (2. varajäsen)

Hallitus kokoontui toimintakauden aikana seitsemän kertaa.

12. Talous

12.1. Tuotot

STEA-avustukset

Vuonna 2023 STEA myönsi liitolle 335 000€ yleisavustuksen perusjärjestötyöhön (2022: 300 000 euroa). Avustukseen saatiin korotusta 35 000 euroa.

Kohdennetuilla toiminta-avustuksilla toimivat:

- Itä- ja Kaakkois-Suomen aluetyö 135 000 € (2022: 132 000 €)
- Pohjois-Suomen aluetyö 85 000 € (uusi kohdennettu toiminta-avustus hankkeen jatkoksi ajalle 07-12/2024)
- Sisä-Suomen aluetyö 140 000 € (2022: 133 000 €)

Pohjois-Suomen aluetyö toimi päättyvän hankkeen siirtyvällä avustuksella (79 903 €) alkuvuoden 2023 (01-06/2024), jonka jälkeen toimintaa rahoitettiin kohdennetulla toiminta-avustuksella.

Syömishäiriötä sairastavien läheisille kohdennettu hanke toimi viimeistä vuotta hankerahoituksella (130 500 €).

Poikien kehonkuvan tukemiseksi kohdistuvan A-klinikkasäätiön hallinnoiman hankkeen (RESET) avustussumma vuodelle 2023 oli 16 450 €. Hanke päättyi Syömishäiriöliiton osalta huhtikuun lopussa.

Vuodelle 2023 myönnettyjen STEA-avustusten yhteenlaskettu summa oli 841 950 € (2022: 880 864 €).

Muut avustukset ja tuotot

Syömishäiriöpäivät 2023 tuottivat liitolle 53 016,20 € (2021: 47 115,69 €).

Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta (entinen Turun kaupungin avustus) saatiin toiminta-avustusta 1169,30 € (2022: 1100 €).

Opintokeskus Sivikseltä saatiin avustusta koulutustilaisuuksien järjestämiseen yhteensä 1270,90 € (2022: 1955 €).

Toimintaa rahoitetaan myös jäsenjärjestöiltä saatavista jäsenmaksuosuuksista (7 euroa/jäsenmaksun maksanut jäsen) sekä henkilöjäsenten jäsenmaksuista, joiden tuotto oli 4900 € (2022: 4666 €).

Luento- ja koulutustoiminnan tuotto oli 10 028 € (2022: 3351 €).

Lahjoituksia saatiin 2 837,34 € (2022: 6921 €).

Syömishäiriöliitto oli Emäntäkalenteriin hyväntekeväisyyskohteena vuonna 2023, ja kalenterituottoja tilitettiin liitolle 5 995 €.

Syömishäiriöliitto on mukana Auttamisesta Arkea -lahjoituspalvelussa, jonka kautta yrityksen voivat helposti ja vaikuttavasti lahjoittaa rahaa järjestöille. Lisäksi liitto on mukana Lahjoittamo-alustalla.

12.2. Kulut

Liiton henkilöstökulut olivat 649 348,36 € (2022 :609 116 €). Muut varsinaisen toiminnan kulut olivat 293 458,72 € (2022: 227 247 €).

12.3. Tilikauden tulos ja oma pääoma

Tilikauden tulos oli 50 292,61 €. Liiton oma pääoma vuoden lopussa oli 176 998,21 (2022: 126 705,60).